

Технічні вимоги
до робіт із аналізу вебдоступності інформаційних ресурсів Міністерства соціальної політики України,
організації і проведення навчань з перевірки вебдоступності
та розроблення інклюзивного дизайну для інформаційних ресурсів Міністерства

1. Основні терміни:

WCAG	настанови з вебдоступності. Стандарт від Всесвітнього вебконсорціуму, що охоплює як веб, так і мобільні версії вебсайтів. Втілений в Україні в ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності веб-контенту W3C (WCAG) 2.0».
axe-core	відкрита бібліотека автоматизованого тестування однієї сторінки на вебдоступність. Виявляє 30-70% помилок вебдоступності. Не видає “фальшивої тривоги” – помилкових повідомлень про помилки.
IAAP	Міжнародна асоціація професіоналів з доступності.
Deque University	Комплексний набір курсів з вебдоступності.
ARIA	Accessible Rich Internet Applications – стандарт Всесвітнього вебу консорціуму, що визначає додаткову розмітку в HTML, яка допомагає будувати доступні динамічні елементи у вебсторінках.
скрін рідери	зчитувачі екранів – програми, що озвучують інформацію на екрані та дії користувача. Використовуються зазвичай незрячими користувачами.
Платформи	Комбінацій браузер-ОС-скрінрідер – поточне програмне забезпечення, яке використовується при перегляді чи тестуванні вебсторінки, зокрема операційна система, браузер та його версія, за потреби – скрінрідер.
JAWS	Один з двох найпопулярніших скрінрідерів для Windows.
NVDA	Один з двох найпопулярніших скрінрідерів для Windows, з відкритим вихідним кодом.

VoiceOver	Скрінрідер для MacOS та iOS (iPhone, iPad).
TalkBack	Основний скрінрідер для Android.
Запит	Запит на автоматизоване тестування (до якого належить інформація про кореневі URL-адреси вебсайтів з працюючими файлами robots.txt та мапами сайтів, на які вказують ці файли, або список URL-вебсторінок).
Макет	UI/UX-макет.

2. Аналіз вебдоступності

Вебдоступність – це комплекс цифрових практик, від проектування до розробки сайтів/застосунків, спрямованих на їх адаптацію для забезпечення безперешкодного доступу до інформації та функціоналу сайтів людей з інвалідністю із зоровими, слуховими, опорно-руховими чи когнітивними порушеннями, а також комбінаціями порушень.

Доступний сайт/застосунок повинен відповідати стандартам, описаним у Керівництві з доступності вебконтенту (WCAG) (втілений в Україні в ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності веб-контенту W3C (WCAG) 2.0»), зокрема вебресурси мають бути сумісними з допоміжними технологіями на кшталт скрінрідерів чи альтернативних пристроїв введення, а контент має бути поданий у зручній та зрозумілій формі. WCAG визначає три рівні відповідності: А, АА та ААА. Щоб вебресурс можна було вважати доступним, він має відповідати принаймні стандартам рівня АА.

Метою проєкту є надати всім громадянам України безперешкодний доступ до інформації та послуг, що містяться на інформаційних ресурсах Міністерства соціальної політики України. Для цього необхідно провести перевірку вебдоступності інформаційних ресурсів Мінсоцполітики за переліком нижче.

3. Перелік інформаційних ресурсів Мінсоцполітики:

№ з/п	Назви інформаційних ресурсів	Примітка
1.	Соціальний веб-портал Міністерства соціальної політики України	у розробці
2.	Функціонал електронного кейс-менеджменту (в частині електронних кабінетів користувачів)	у розробці
3.	Запровадження нового Централізованого банку даних осіб з інвалідністю	у розробці
4.	Єдина інформаційна система соціальної сфери	вхід доступний через криптомережу
5.	Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей	https://e-ozdorovlennya.ioc.gov.ua
6.	Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей (система)	https://rstmo.ioc.gov.ua/mop/index.html
7.	Новий офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України	у розробці
8.	Новий функціонал банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	у розробці
9.	Платформа “Є-допомога”	https://aid.edopomoga.gov.ua/
10.	Субсидії. Публічний сайт	https://subsidii.ioc.gov.ua/

11	ПК “ІС “Соціальна громада””	https://socgromada.ioc.gov.ua
12	Студенти	Вхід через криптомережу https://stdreg.ioc.gov.ua/stdregistry/app/#/
13	Муніципальна няня	https://portal.ioc.gov.ua/
14	Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги (система)	https://human-aid.ioc.gov.ua/
15	Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги	https://human-aid.ioc.gov.ua/register-recipients-public
16	Монетизація одноразової натуральної допомоги “Пакунок малюка”	https://pakunok-malyuka.ioc.gov.ua/
17	Мобільний застосунок для електронного кейс-менеджменту	готується розробка

4. Перелік інформаційних ресурсів для UI/UX:

№ з/п	Назви інформаційних ресурсів	Примітка
1.	Соціальний веб-портал Міністерства соціальної політики України	у розробці
2.	Мобільний застосунок для електронного кейс-менеджменту	готується розробка
3.	Функціонал електронного кейс-менеджменту	у розробці
4.	Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей	https://e-ozdorovlennya.ioc.gov.ua
5.	Єдина інформаційна система соціальної сфери	внутрішній інтерфейс ЄІССС

5. Перелік завдань:

5.1. Провести автоматизоване тестування інформаційних ресурсів Мінсоцполітики:		
Завдання	Деталізація	Очікуваний результат
<p>Провести автоматизоване тестування інформаційних ресурсів Мінсоцполітики</p> <p>з використанням автоматизованого інструменту на базі проекту з відкритим кодом axe-core відповідно до WCAG 2.0 або 2.1 має видавати комплексний, пріоритезований список помилок вебдоступності з автоматичною генерацією скріншотів з помилкою. Має аналізувати реальний стан сторінки у браузері</p>	<p>У запит на автоматизоване тестування (до якого належить інформація про кореневі URL-адреси вебсайтів з працюючими файлами robots.txt та мапами сайтів, на які вказують ці файли, або список URL вебсторінок) повинно входити до 10000 посторінкових сканувань на місяць.</p> <p>Під одним посторінковим скануванням слід розуміти сканування автоматичним засобом axe-core однієї вебсторінки на одній платформі.</p> <p>Автоматизована частина тестування повинна проводитися протягом 3-х діб з моменту надсилання Запиту на таке тестування. Загалом за місяць Виконавець має провести сканування автоматизованим засобом комбінації сторінки-ОС-версії браузера роздільна здатність до 10000 сканувань.</p>	<p>Проведено автоматизоване тестування інформаційних ресурсів, визначених у пункті 3 цього документу.</p> <p>За результатами проведеного автоматизованого тестування Виконавець формує та надає у письмовій формі Звіт аудиту вебдоступності, який містить такі дані, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - адресу сторінки; - технічну адресу помилки; - деталізований опис рекомендацій щодо виправлення описаних помилок; - пріоритетність виправлення; - ілюстративний скріншот із зазначенням місця помилки (якщо така стосується не всієї сторінки).
5.2 Провести ручне тестування інформаційних ресурсів Мінсоцполітики:		
Оскільки автоматизовані інструменти не гарантують ідеальний результат перевірки, для отримання якісного результату до перевірки		

необхідно залучити консультантів – осіб, які можуть перевірити ресурс власноруч і вказати на похибки, які є неочевидні для автоматизованих інструментів.		
Завдання	Деталізація	Очікуваний результат
<p>Провести ручне тестування інформаційних ресурсів Мінсоцполітики із залученнями сертифікованих IAAP або Deque Univeristy тестувальників з інвалідністю на базі від 3 до 5 різних платформ-комбінацій браузер-ОС-скрінрідер до 15 унікальних сторінок на сайті.</p>	<p>Тестування дизайну вебсайту перед його кодуванням проводиться за графічним UI/UX макетом майбутнього сайту від Міністерства до 10 ітерацій на сайт.</p> <p>Ручна (мануальна) частина тестування повинна бути проведена для кожного сайту для не менше, але не більше 100 сторінок на одній десктопній платформі і 2-х мобільних, для 3 важливих сторінок тестування проводиться на 5 комбінаціях ОС-браузер-скрінрідер. Загалом має бути проведено 1600 годин ручного тестування</p> <p>Виконавець повинен гарантувати відповідність WCAG за умови втілення наданих рекомендацій.</p>	<p>За результатами проведеного ручного тестування Виконавець надає письмовий Звіт аудиту вебдоступності, який містить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - адресу сторінки; - технічну адресу помилки; - пріоритетність виправлення помилок; - тип порушення (зір, моторика тощо), при якому виявлена помилка створює перешкоди; - опис; - рекомендації щодо виправлення описаних помилок; - ілюстративний скріншот або відео (якщо помилка стосується не всієї сторінки).
5.3 Створення UI/UX-макетів сайтів		
Для пришвидшення створення онлайн-ресурсів Міністерства, залучити додаткову експертизу зі створення UI/UX-дизайну з включеною вебдоступністю.		
Завдання	Деталізація	Очікуваний результат

<p>Створити 5 UI-макетів нових онлайн-ресурсів.</p>	<p>Макети створюються у Figma або WebFlow - за побажання Мінсоцполітики.</p>	<p>Створено 5 UI/UX-макетів сайтів, які далі будуть кодуватись у повноцінні сайти фахівцями ДП ІОЦ , у яких відсутні проблеми контрасту та поганої структури, тобто їх втілення в код робить можливим відповідність стандарту WCAG.</p>
<p>5.4. Організувати та провести навчання з основних принципів вебдоступності:</p>		

<p>Провести навчання з вебдоступності (основні інструменти, принципи WCAG, тестування та оцінки помилок) для фахівців Мінсоцполітики та представників адміністратора інформаційних ресурсів ДП “ІОЦ Мінсоцполітики”</p>	<p>Підготувати та провести 10 лекцій з практичним розбором кейсів на тему вебдоступності, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вступ у вебдоступність; 2) як працює скрінрідер для незрячих із сайтом; 3) структура сайту, заголовки, списки, форматування; 4) контраст, шрифти; 5) таблиці; 6) технологія ARIA (2 заняття); 7) автоматизоване тестування; 8) як тестують професіонали з інвалідністю; 9) специфіка різних платформ щодо вебдоступності 	<p>5 представників ДП “ІОЦ Мінсоцполітики” та 5 представників Мінсоцполітики пройшли навчання щодо вебдоступності і вебдизайну, отримали знання та навички з таких тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) що таке вебдоступність? Що таке стандарт WCAG? Яка різниця між стандартом WCAG та реальною доступністю? Як користуються вебсайтами незрячі, люди зі слабким зором, з порушеннями слуху, моторики, когнітивними порушеннями? Які типові проблеми для таких користувачів і які основні шляхи їх вирішення? 2) принципи роботи програм зчитування екрану за допомогою наочної демонстрації (онлайн). В чому специфіка програм JAWS, NVDA, VoiceOver, TalkBack? Яка специфіка взаємодії скрінрідерів з різними браузерями? 3) які є вимоги до структури сторінок, як повинні кодуватися в html/css списки, абзаци, інші елементи форматування? 4) які є норми контрастності у вебдоступності? Які шрифти варто застосовувати та у яких випадках? 5) як слід кодувати таблиці? Що не слід кодувати як таблиці? 6) що таке ARIA?
---	---	--

		<p>Як слід “поводитися” з динамічним контентом?</p> <p>Які є основні ARIA-атрибути на практичних прикладах?</p> <p>Які основні ризики при використанні сторонніх динамічних Javascript-бібліотек?</p> <p>Де брати приклад доступного динамічного html/css/js-коду?</p> <p>7) що таке автоматизоване тестування на вебдоступність?</p> <p>Які є найбільш відомі засоби комплексного автоматичного виявлення помилок вебдоступності?</p> <p>Які переваги кожного з них?</p> <p>Чому відкрита бібліотека axe-core вважається лідером у якості такого тестування?</p> <p>8) в чому переваги тестувальників з інвалідністю?</p> <p>Які до них вимоги?</p> <p>Чи може людина з інвалідністю тестувати так же добре?</p> <p>9) у чому різниця між відповідністю стандарту та практичною доступністю?</p> <p>Де шукати інформацію про сумісність WCAG та різних версій браузерів?</p> <p>На які браузери орієнтуватись коли говоримо про вебдоступність?</p>
--	--	--

<p>Лекції зі створення UI/UX-дизайну для фахівців ДП ІОЦ Мінсоцполітики</p>	<p>10 лекцій з практичним розбором кейсів на тему веб-дизайну. Навчання має відбуватись в очному режимі на базі ДП “ІОЦ Мінсоцполітики України”, містить приклади, тестові, практичні завдання Тема курсу: Дизайн курс для Міністерства соціальної політики</p> <p>Створення дизайну для нових онлайн-ресурсів та принципи покращення існуючих рішень. Лекції дають практичні навички сучасних підходів до дизайну сервісів та вебсайтів у публічному секторі. Програма курсу.</p> <p>Вступ. Основні принципи дизайну:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Що таке UX дизайн? ● Людиноцентричний дизайн та особливості дизайну сервісів для публічного сектору. ● Цінність дизайну для державних установ. ● Критерії оцінки дизайнерських рішень ● Методи користувацьких досліджень у дизайні. ● Карти користувацького досвіду. ● Інформаційна архітектура. <p>1. Дизайн вебсайту</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Принципи роботи з Figma. ● Типографія та шрифти. 	<p>Учасники отримали практичні навички створення людиноцентричного дизайну і державних послуг, отримали знання про методології UX дизайну, які полягають в розумінні потреб і створенні послуг, які ефективно задовольняють потреби користувачів. Як поставити людей у центр свого процесу проектування та переконатись, що послуги не просто хороші на папері, а добре працюють для тих, хто ними користується.</p> <p>Учасники засвоїли практичні навички використання Figma — інструменту створення дизайну інтерфейсів. Навчилися працювати із ключовими складовими будь-якого веб-сайту та створювати зручні та доступні веб-сторінки.</p> <p>Учасники отримали знання як перевірити, чи є дизайнерське рішення інклюзивним, використовуючи різні методи, отримали знання про те, як досліджувати та збирати інформацію про поведінку та потреби користувачів. Вони створять документацію та підготують дизайн рішення для передачі їх в розробку.</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ● Робота з кольором та розміром. ● Ваєрфрейми та способи швидкої візуалізації рішень. ● Інтерактивні елементи (кнопки, текстові поля, посилання та інші). ● Дизайн форм та таблиць. ● Структура сайту. Адаптивність, мобільні та спеціальні версії. ● Дизайн-системи. <p>2. Фінальні етапи дизайну</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Тестування дизайн рішень. ● Документація та гайди. ● Передача дизайну в розробку. ● Впровадження людиноцентричного підходу в організації. <p>У команди має залишитись доступ до навчальних матеріалів.</p>	
--	--	--

Додаткові вимоги:

1. Орієнтовний графік розробки по інформаційних ресурсах (графік може бути змінено за погодженням із Замовником):

1. Створення UI-UX-макетів для Сайту “Соціальний веб-портал Міністерства соціальної політики України” (доопрацювання наявного)
 - 20 - 31 серпня - основні роботи
 - 1 - 31 вересня - доопрацювання
2. Створення UI-UX-макетів для Сайту “Єдина інформаційна система соціальної сфери” (доопрацювання наявного)
 - 20 - 31 серпня - основні роботи

- 1 - 31 вересня - доопрацювання
- 3. Створення UI-UX-макетів для Сайту “Мобільний застосунок для електронного кейс-менеджменту” (з нуля)
 - 1 - 10 жовтня - основні роботи
 - 1-30 листопада - доопрацювання
- 4. Створення UI-UX-макетів електронних кабінетів для кейс-менеджменту (доопрацювання наявного)
 - 1 - 10 жовтня - основні роботи
 - 1-30 листопада - доопрацювання
- 5. Створення UI-UX-макетів для Сайту “Державний реєстр майнових об’єктів оздоровлення та відпочинку дітей” (доопрацювання наявного)
 - 1 - 10 грудня - основні роботи
 - 11 - 24 грудня - доопрацювання
- 6. Автоматизоване тестування сайтів на вебдоступність:
 - згідно з надходженням запитів на тестування
- 7. Ручне тестування сайту “Соціальний веб-портал Міністерства соціальної політики України”:
 - первинне тестування - 20 червня - 5 липня
 - повторне тестування - 6-10 серпня
- 8. Ручне тестування сайту “Централізований банку даних осіб з інвалідністю”:
 - первинне тестування - 6-20 липня
 - повторне тестування - 11-15 серпня
- 9. Ручне тестування сайту “Функціонал електронного кейс-менеджменту”:
 - первинне тестування - 21 липня - 5 серпня
 - повторне тестування - 1-5 вересня
- 10. Ручне тестування сайтів “Державний реєстр майнових об’єктів оздоровлення та відпочинку дітей”, “Державний реєстр майнових об’єктів оздоровлення та відпочинку дітей (система)”:
 - первинне тестування - 16-31 серпня
 - повторне тестування - 21-25 вересня
- 11. Ручне тестування сайтів “Єдина інформаційна система соціальної сфери”, “офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України” :
 - первинне тестування - 6-20 вересня
 - повторне тестування - 11-15 жовтня
- 12. Ручне тестування сайтів “Функціонал банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, “Платформа“Є-допомога” :

- первинне тестування - 26 вересня - 10 жовтня
 - повторне тестування - 1-5 листопада
13. Ручне тестування сайтів “Субсидії. Публічний сайт”, “ПК “ІС “Соціальна громада””:
- первинне тестування - 16-31 жовтня
 - повторне тестування - 21-25 листопада
14. Ручне тестування сайтів “Студенти”, “Муніципальна няня”:
- первинне тестування - 6 липня - 20 листопада
 - повторне тестування - 6-10 грудня
15. Ручне тестування сайтів “Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги (система)”, “Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги”:
- первинне тестування - 26 листопада - 31 листопада
 - повторне тестування - 11-15 грудня
16. Ручне тестування сайту “Монетизація одноразової натуральної допомоги “Пакунок малюка”:
- первинне тестування - 1-5 грудня
 - повторне тестування - 16-20 грудня
17. Навчання: з липня по вересень 2023 року
- Порядок та, відповідно, періоди окремих пунктів робіт можуть змінюватись за погодженням Міністерства та Виконавця з відома Донора

Канали комунікації для запитів на тестування

- Електронна пошта
- Опційно - Кабінет користувача в системі Виконавця

Вимоги до претендента

Досвід роботи на ринку - понад 3 роки.

Наявність у штаті не менше 2 тестувальників з інвалідністю із сертифікацією Deque University або IAAP з електронним сертифікатом.

Готовність продемонструвати результати автоматизованого тестування до 1000 сторінок на сайт.

Наявність в штаті або серед підрядників UI/UX-спеціаліста.